

Handläggare
Anna Ehn
Mikaela Granath

Datum
2018-01-17

Diarienummer
KTN-2017-0027

Kulturnämnden

Konstnärlig gestaltning för Brantingsskolan

Förslag till beslut

Kulturnämnden föreslås besluta

att godkänna upprättat förslag på konstprogram för Brantingsskolan

Sammanfattning

Kulturnämnden kommer i 2018 års investeringsbudget föreslå att avsätta medel för konstnärlig gestaltning för Brantingsskolan. Det inledande arbetet med projektet har startat. Ett konstprogram har arbetats fram i enlighet med Uppsala kommuns riktlinjer för arbetet med offentlig konst. Skolan beräknas stå klar till år 2020.

Ärendet

Bakgrund

Uppsala kommun har beslutat bygga om och bygga till Brantingsskolan för att tillskapa ändamålsenliga lokaler för grundskolans mellan- och högstadium i Sala backe. En del av den äldre skolbyggnaden bibehålls då den bedöms ha kulturhistoriskt värde, restens rivs och ersätts med en ny byggnad. I den äldre delen av skolan finns sedan tidigare konstverket *Juniskäret* av Harald Lindberg. Konstverket är 10x2 meter och behöver tas ner för magasinering och konservering under skolans renovering. På skolgården finns skulpturen *Soluret* av Staffan Östlund som kommer att finnas kvar men flyttas inom skolområdet. Dialog förs med både arkitekt och landskapsarkitekt.

För de nya delarna vill förvaltningen ge ett konstnärligt gestaltungsuppdrag till konstnär med utgångspunkt i konstprogrammet.

Medborgardialog

Dialog kommer att föras med en för ändamålet utsedd grupp kring projektet med bland annat representanter för Skolfastigheter AB, byggprojektledare, arkitekt och landskapsarkitekt.

Dialog kommer också att föras med ungdomar i lämplig ålder från närliggande fritidsgård och skola samt andra ungdomar knutna till platsen då det ännu inte finns elever på skolan.

Ekonomiska konsekvenser

Projektet finansieras inom ramen för kulturnämndens investeringsbudget för offentlig konst.

Kulturförvaltningen

Sten Bernhardsson

Direktör, chef för kulturförvaltningen

- Bilaga:**
1. Konstprogram för Brantingsskolan
  2. Brantingsskolan 3D-vy, Sweco
  3. Fasad mot Brantingstorg, Sweco
  4. Fasad mot nordväst, Skolfastigheter
  5. Fasad mot nordöst, Skolfastigheter
  6. Fasad mot sydväst, Skolfastigheter
  7. Fasad mot sydöst, Skolfastigheter

Handläggare
Mikaela Granath
Anna Ehn

Diarienummer
KTN-2018-0027

Konstprogram Brantingsskolan

2018-01-17

Innehållsförteckning

Kulturförvaltningens uppdrag avseende offentlig konst	3
Bakgrund	3
Beslutsprocessen	3
Hur den konstnärliga gestaltningen kommer in i byggprocessen.....	4
Urvalskriterier	4
Förutsättningar för offentlig gestaltning.....	4
Dialog med medborgare	5
Värden knutna till platsen.....	5
Tänkbara platser	5

Bolag för Brantingsskolan:
 Extern entreprenör för Brantingsskolan:
 Arkitektkontor för Brantingsskolan:
 Landskapsarkitekter för Brantingsskolan:
 Projektledare kulturförvaltningen:
 Projektledare stadsbyggnadsförvaltningen:

Uppsala kommun Skolfastigheter AB
 Projektengagemang
 Sweco Architects AB
 Temagruppen Sverige AB
 Mikaela Granath
 Claes Larsson

Kulturförvaltningens uppdrag avseende offentlig konst

Kulturnämnden ansvarar för kommunens konstnärliga gestaltungsprojekt, konstinköp och konstsamlingar. Inom kulturförvaltningen ansvarar avdelningen för offentlig konst för konstnärliga gestaltungsprojekt i utomhus- och inomhusmiljö, konstinköp vad gäller konst avsedd för offentliga miljöer i Uppsala kommun, reparationer och underhåll av den offentliga konsten samt pedagogiskt förankringsarbete kring den offentliga konsten. Konstprogrammet är ett övergripande dokument som beskriver förutsättningarna för de konstnärliga insatserna med utgångspunkt i Mål och budget, kulturnämndens verksamhetsplan och beslut om investeringsmedel för konstnärlig gestaltning. Det handlar om förutsättningar, process, riktning, platser och offentlig konst i dynamiskt samspel med verksamheten.

Bakgrund

Brantingsskolan i Sala Backe ritades av arkitektkontoret Ancker-Gate-Lindegren från Stockholm och stod färdigbyggd 1958. Skolan var den första "enhetsskola" som byggdes i Uppsala kommun. Fastigheten är bebyggd med en skolbyggnad och en idrottshall, den totala markytan är drygt 21 000 kvadratmeter. Sedan 2013 har Brantingsskolan stått tom, eftersom att skolan var i stort behov av upprustning.

Brantingsskolan ligger i slutet av Hjalmar Brantingsgatan. Intill skolan finns Brantingstorg, som liksom skolan är uppkallat efter Sveriges tidigare stadsminister Hjalmar Branting. Torget har ett serviceutbud bestående av närbutiker, bibliotek och konditori. Intill finns också stadsdelsparken Källparken som anlades under 1950-talet och där det bland annat finns stora grönområden, en amfiteater och en källa.

Omfattande utredningar av Brantingsskolans konstruktion visar att byggnaden inte klarar nödvändiga ingrepp för att bygga ut och bygga om skolan som planerat. Skolfastigheter har fattat beslut att istället bygga en ny skolbyggnad, bortsett från den befintliga aulan med angränsande entréhall som efter utredning av Upplandsmuseet och kulturförvaltningen bedöms ha ett kulturhistoriskt värde.

Just nu pågår projektering för att förnya Brantingsskolan till en modern grundskola för mellan- och högstadiet med plats för 720 elever. Aulan med angränsande entréhall kommer bevaras men övriga byggnadsdelar kommer ersättas av nya moderna pedagogiska lokaler. På en mindre del av skolgården, cirka en femtedel, planeras bostäder. Därtill ska en ny idrottshall också byggas. Den nya skolbyggnaden beräknas stå klar till höstterminen 2020.

På skolgården finns idag en abstrakt skulptur av svetsade kopparplåtar; *Soluret* från 1964 av Staffan Östlund. I trapphuset finns även en stor väggmålning med skärgårdsmotiv av konstnären Harald Lindberg; *Juniskäret*, från 1960. Dessa platsspecifika verk kommer att bevaras på skolan. Lindbergs verk magasineras och konserveras under byggtiden. Östlunds verk flyttas inom området till ny placering.

Beslutsprocessen

Beslut rörande den offentliga konsten för Brantingsskolan följer Uppsala kommuns riktlinjer för offentlig konst. Projektledaren från kulturförvaltningen kommer att arbeta med förvaltningens konstgrupp (expertgrupp) och med gestaltungsgruppen för projektet som utgörs av projektledare från Skolfastigheter, extern projektledare från PE Projektengagemang och arkitekter från Sweco Architects

AB i projektet. Därtill förs även en medborgardialog med särskilt fokus på ungdomar. Inledningsvis kommer projektledaren att presentera ett brett urval av konstnärer ur vilket konstgruppen tar fram ett förslag om tre till fem konstnärer och slutligen till vem av dessa konstnärer som bäst svarar mot de uppsatta kriterierna och därmed tillfrågas om uppdraget. Inför det slutgiltiga beslutet kommer projektledaren att samråda med gestaltungsgruppen och medborgardialoggruppen.

Hur den konstnärliga gestaltningen kommer in i byggprocessen

Tidplan för uppförandet av skolbyggnaden beräknas mellan 2018 och 2020, med planerad invigning hösten 2020. Projektledare från kulturförvaltningen har deltagit i möten med arkitekterna sedan hösten 2017 för att underlätta förutsättningarna för konsten att komma in i byggprocessen tidigt och smidigt. På så sätt får även konstnären möjlighet att planera konsten bättre. Möten med projektledare, arkitekter och medborgardialoggrupp planeras in kontinuerligt. Konsten beräknas finnas på plats när skolan invigs, hösten 2020.

Urvalskriterier

I valet av konstnär för projektet kommer, förutom de värden som tagits fram för platsen av stadsbyggnadsförvaltningen, utbildningsförvaltningen och landskapsarkitekter, från kulturförvaltningens sida särskilt genus att beaktas då det finns få gestaltningar i Sala backe som är skapade av kvinnliga konstnärer. Den platsspecifika konsten som redan finns på Brantingsskolan är också verk av manliga konstnärer. I valet av konstnär ska mot hela kommunens konstsamling beaktas mångfald och variation. Konstnärens gestaltning ska ta vara på de värden projektet tagit fram för platsen som helhet samt fungera i en skolmiljö. Därutöver ska hänsyn tas till omkringliggande miljö samt medborgardialogens åsikter.

Konstnären för uppdraget ska i sin gestaltning ha ett samtida konstnärligt uttryck, ha kunskap om material och hållbara tekniska lösningar för offentlig miljö. Tidigare erfarenhet av offentliga uppdrag är önskvärt. Gestaltningen ska ta hänsyn till hela byggnaden för att bidra till en stimulerande och lärande skolmiljö.

Förutsättningar för konstnärlig gestaltning

Byggnationen av Brantingsskolan beräknas starta under hösten 2018 och verksamheten flytta in i lokalerna hösten 2020. De konstnärliga insatserna kommer att tillämpas i takt med byggnadsprocessen. Då Brantingsskolan till största del kommer att vara helt nybyggd finns goda förutsättningar att ta ett helhetsgrepp för att tillföra konstnärliga värden. Brantingsskolans arkitektur tar vara på kringliggande miljöer och historiska värden.

I arbetet med den platsspecifika gestaltningen för Brantingsskolan ingår det i konstnärens uppdrag att utgå från den aktuella platsens verksamhet, inriktning, ledord och närområdets karaktär och historik. Det är därför viktigt att konstnären tar avstamp i konstprogrammet. Det ses som värdefullt att ta vara på konstkommitténs tankar och synpunkter samt att erbjuda redskap att förstå och förhålla sig till de konstverk som planeras för Brantingsskolan. Den konstnärliga gestaltningen ska också vara en integrerad del i skolmiljön samt ha en trygghets- och säkerhetsaspekt.

Dialog med medborgare

Medborgardialogen för gestaltungsprojektet föreslås vara en grupp om fyra till sju personer knutna till Brantingsskolan. Gruppen bör ha en spridning gällande både kön och ålder med särskild vikt på att ungdomar representeras. Då det ännu inte är beslutat om vilka lärare eller elever som kommer att finnas på skolan kommer särskilt fokus för medborgardialog ligga på närbelägna skolor, fritidsgårdar och ungdomar knutna till platsen.

Värden knutna till platsen

För att ta hänsyn till platsens karaktär och historia, förhåller sig Brantingsskolan till det intelligande Brantingstorget och den äldre 1950-talsarkitekturen i närområdet. Skolbyggnaden kommer att ha inslag av liknande arkitekturmoment och materialvalen vara naturliga. Inslag av träpartier, rött tegel, glaspartier och betongelement finns återgivna.

Vägledande värden för Brantingsskolan från Utbildningsförvaltningen är:

- Undervisningsytorna ska underlätta för elevernas lärande
- Uppehållsytor ska ge en känsla av trivsel
- Utomhusytorna ska stimulera till rörelse

Mellanstadiedelen ska utformas utifrån ledorden ”nyfikenhet och lärande” och högstadiedelen ska utformas utifrån ledorden ”utmaning och lärande” (ur grundskolans verksamhetsbeskrivning i det generella lokalprogrammet). Utomhusmiljön ska stimulera till rörelse och grovmotorisk utveckling.

Den konstnärliga gestaltningen kommer att ingå som en del i kvaliteterna för verksamheten som kan fungera identitetsskapande och verka för en miljö som kompletterar verksamheten med konstupplevelser.

Tänkbara platser

De tre entréerna ses som centrala och tillgängliga för ett konstnärligt uppdrag. Även luftrummet i huvudentrén, byggnadens svängda glasparti och gavlarna på fasaden kan fungera bra med tanke på platsspecifika verk. Uppehållsytor inomhus, väggytorna i korridorerna, särskilt ”stråket” på bottenplan och i matsalen är tillgängliga. Tänkbar plats för konstnärlig gestaltning kan även vara i utomhusmiljön på skolgården.

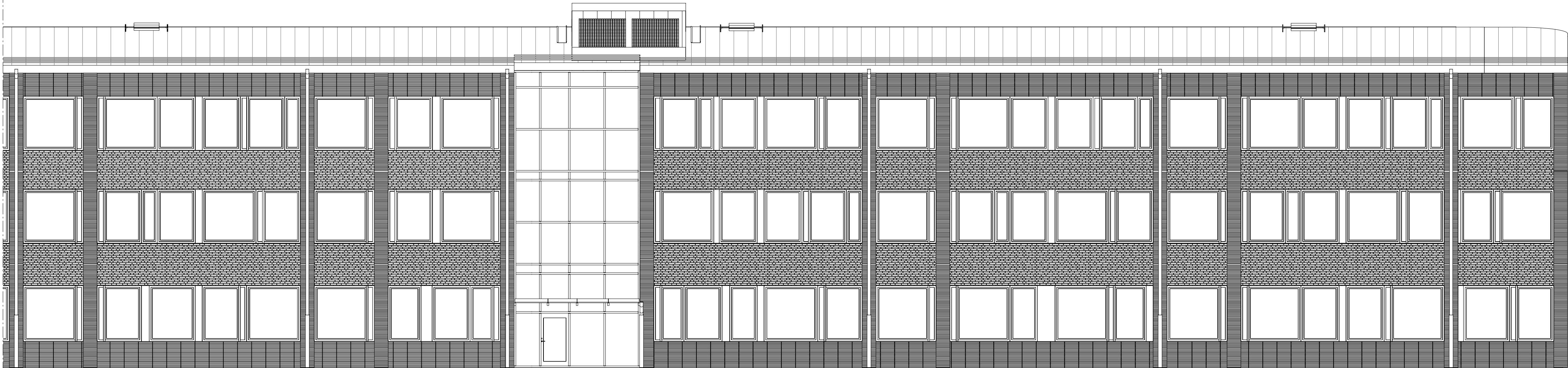

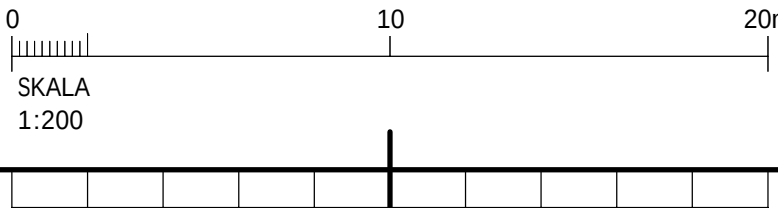

FASAD MOT NORDVÄST DEL 1

FASAD MOT NORDVÄST DEL 2

PLAN 06 - TAKPLAN	
PLAN 05	
PLAN 04	
PLAN 03	
PLAN 02	
PLAN 01 - KALLARE	

GH 2017-12-15

BET	ANDRINGEN AVSER	DATUM	SIGN
SYSTEMHANDLING			
SALA BACKE 15:1			
HJALMAR BRANTINGGATAN 37, 754 34			
SKOLFASTIGHETER Uppsala kommun Skolfastigheter AB Salagatan 18A 753 30 Uppsala			
☒	A Sweco Architects AB	018-17 20 01	
☐	B BRIAB	018-430 05 94	
☐	E PQR	018-65 70 80	
☐	K BJERKING	010-211 80 00	
☐	L TEMA	018-17 08 00	
☐	V SWECO SYSTEM	018-17 20 01	
☐	VS SWECO SYSTEM	026-66 20 00	
UPPDRAG NR 70330001		RITAD/KONSTR AV JF	HANDLÄGGARE US
DATUM		ANSVARIG Lena Engberg	HUS
PLAN		VÄNING	DEL
INNEHÅLL FASAD MOT NORDVÄST KOORDINATSYSTEM			
SKALA A1 1 : 100 A3 1 : 200		NUMMER A-40-3-70301-01	
		BET	

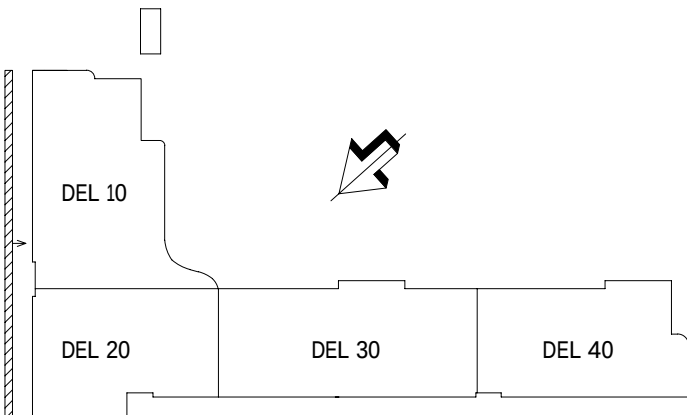

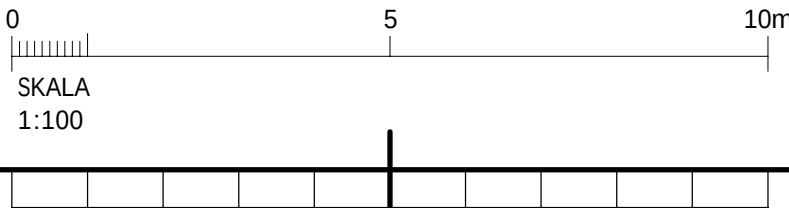
FASAD MOT NORDÖST

GH 2017-12-15

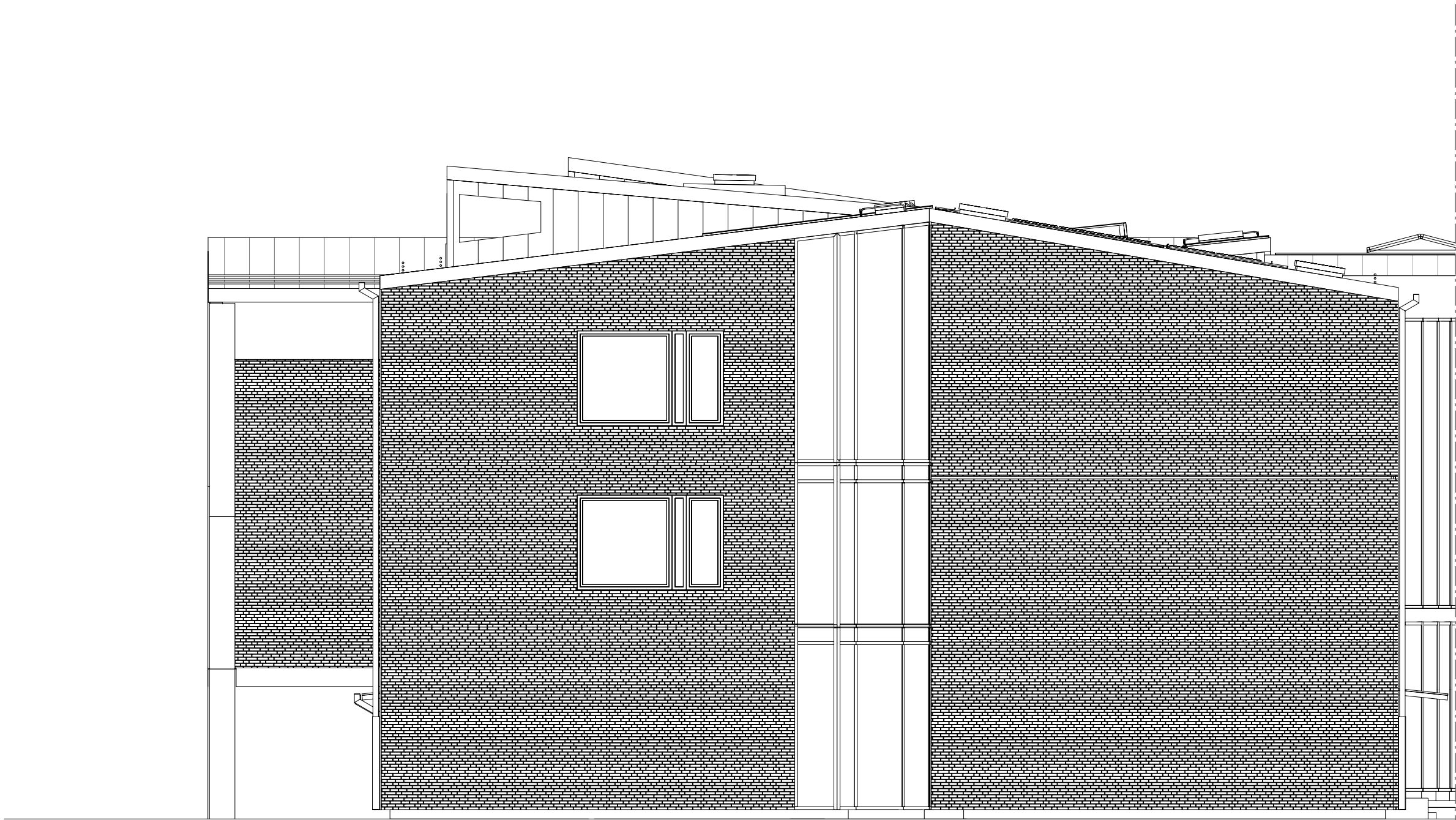
BET	ÄNDRINGEN AVSER	DATUM	SIGN
SYSTEMHANDLING			
SALA BACKE 15:1 HJALMAR BRANTINGGATAN 37, 754 34			
SKOL FASTIG HETER Uppsala kommun Skolfastigheter AB Salagatan 18A 753 30 Uppsala			
☒	A Sweco Architects AB	018-17 20 01	
☐	B BRIAB	018-430 05 94	
☐	E PQR	018-65 70 80	
☐	K BJERKING	010-211 80 00	
☐	L TEMA	018-17 08 00	
☐	V SWECO SYSTEM	018-17 20 01	
☐	VS SWECO SYSTEM	026-66 20 00	
UPPDRAG NR 70330001		RITAD/KONSTR AV JF	HANDLÄGGARE US
DATUM		ANSVARIG Lena Engberg	HUS
PLAN		VÄNING	DEL
INNEHÅLL FASAD MOT NORDÖST KOORDINATSYSTEM			
SKALA A1 1 : 100 A3 1 : 200		NUMMER A-40-3-70301-03	BET

PLAN 06 - TAKPLAN	PLAN 05
PLAN 04	PLAN 03
PLAN 02	PLAN 01
PLAN 01 - KALLARE	

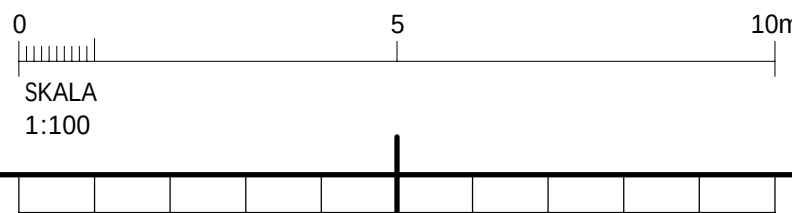

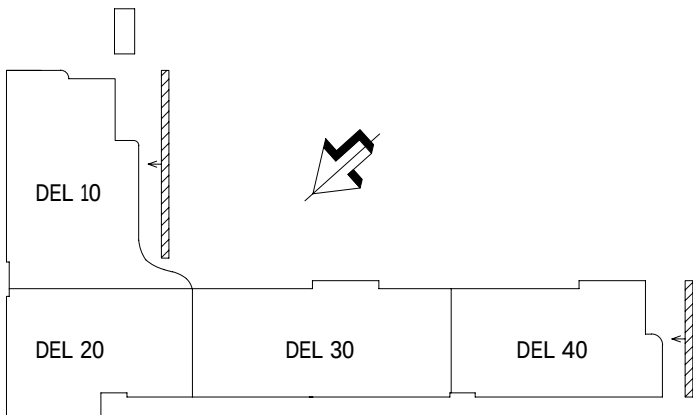
FASAD MOT SYDVÄST DEL 1

FASAD MOT SYDVÄST DEL 2

PLAN 06 - TAKPLAN
PLAN 05
PLAN 04
PLAN 03
PLAN 02
PLAN 01- KALLARE

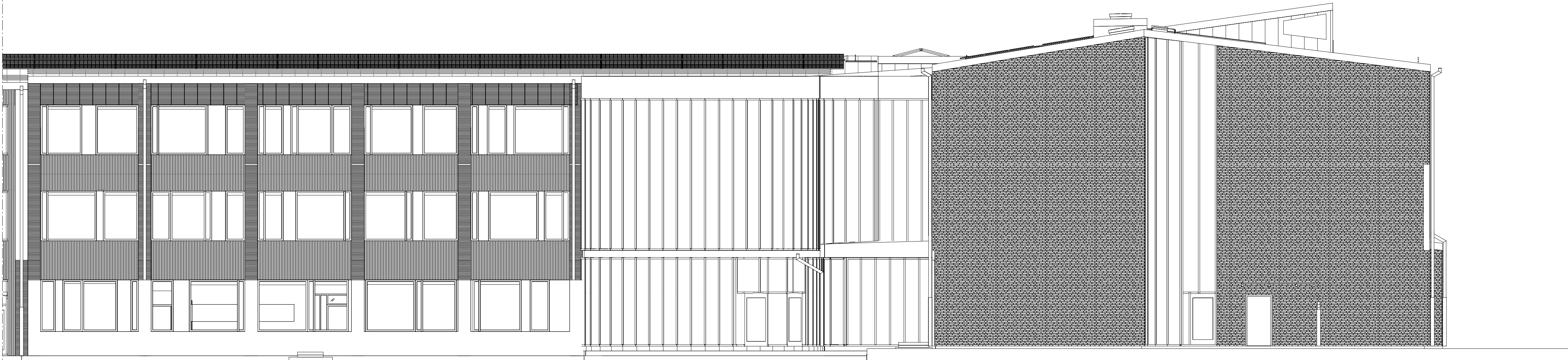
GH 2017-12-15

BET	ÄNDRINGEN AVSEER	DATUM	SIGN
SYSTEMHANDLING			
SALA BACKE 15:1			
HJALMAR BRANTINGGATAN 37, 754 34			
SKOLFASTIGHETER Uppsala kommun Skolfastigheter AB Salagatan 18A 753 30 Uppsala			
☒	A Sweco Architects AB	018-17 20 01	
☐	B BRIAB	018-430 05 94	
☐	E PQR	018-65 70 80	
☐	K BJERKING	010-211 80 00	
☐	L TEMA	018-17 08 00	
☐	V SWECO SYSTEM	018-17 20 01	
☐	VS SWECO SYSTEM	026-66 20 00	
UPPDRAG NR 70330001		RITAD/KONSTR AV JF	HANDLÄGGARE US
DATUM		ANSVARIG Lena Engberg	HUS
PLAN		VÄNING	DEL
INNEHÅLL FASAD MOT SYDVÄST KOORDINATSYSTEM			
SKALA A1 1 : 100 A3 1 : 200		NUMMER A-40-3-70301-04	
		BET	

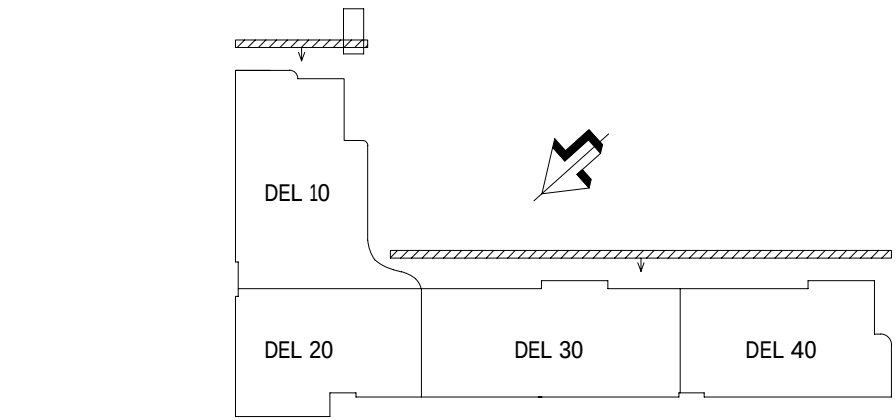
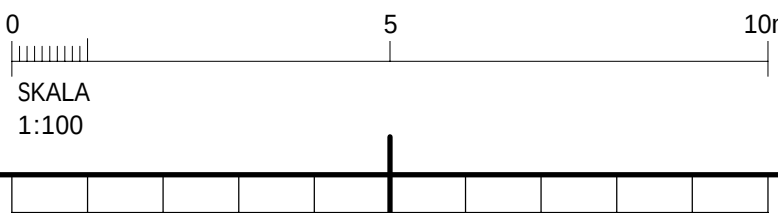

FASAD MOT SYDÖST DEL 1

FASAD MOT SYDÖST DEL 2

PLAN 06 - TAKPLAN	PLAN 05
PLAN 04	PLAN 03
PLAN 02	PLAN 01 - KALLARE

GH 2017-12-15

BET	ÄNDRINGEN AVSER	DATUM	SIGN
SYSTEMHANDLING			
SALA BACKE 15:1			
HJALMAR BRANTINGGATAN 37, 754 34			
SKOLFASTIGHETER Uppsala kommun Skolfastigheter AB Salagatan 18A 753 30 Uppsala			
☒	A Sweco Architects AB	018-17 20 01	
☐	B BRIAB	018-430 05 94	
☐	E PQR	018-65 70 80	
☐	K BJERKING	010-211 80 00	
☐	L TEMA	018-17 08 00	
☐	V SWECO SYSTEM	018-17 20 01	
☐	VS SWECO SYSTEM	026-66 20 00	
UPPDRAG NR 70330001		RITAD/KONSTR AV JF	HANDLÄGGARE US
DATUM		ANSVARIG Lena Engberg	HUS
PLAN		VÄNING	DEL
INNEHÅLL FASAD MOT SYDÖST KOORDINATSYSTEM			
SKALA A1 1 : 100 A3 1 : 200		NUMMER A-40-3-70301-02	
		BET	